

Raadsbrief

Onderwerp	Septembecirculaire 2024
Zaaknummer	774352
Datum	22 oktober 2024
Portefeuillehouder	H.J. Scholten
Medewerker	Molder, te J.A. (Jeroen)

Doel

Ter informatie en toelichting op de ontwikkelingen in het gemeentefonds en de financiële uitwerking van de septembecirculaire 2024.

Aanleiding

De septembecirculaire 2024 bevat de actualisatie van het gemeentefonds gebaseerd op de Miljoenennota van het Rijk. In het budgettair perspectief van de programmabegroting 2025 zijn de ontwikkelingen tot en met de meicirculaire 2024 opgenomen. De budgettaire uitkomsten van deze gemeentefondscirculaire worden meegenomen bij de jaarrekening 2024 en de 1^e bestuursrapportage 2025.

Inhoudelijke boodschap

De belangrijkste onderwerpen die in deze circulaire tot budgettair effecten leiden zijn de bijstelling van de uitkeringsfactor en uitkeringsbasis en het BTW Compensatiefonds. Daarnaast zijn er enkele specifieke middelen opgenomen voor de wet op de lijkbezorging, toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang, sociaal medische indicatie kinderopvang, terugdraaien besparing jeugdzorg, indexatie Wmo (demografie), landelijke aanpak adreshouding, wet betaalbare huur, alleenverdienersproblematiek, openbare bibliotheken en participatie. Waarbij rekening is gehouden dat de middelen worden ingezet ter dekking van de lasten.

De mutaties worden per onderwerp toegelicht:

Bijstelling uitkeringsfactor en uitkeringsbasis

De ontwikkeling van de algemene uitkering wordt voor een belangrijk deel bepaald door de omvang van het accres en actualisatie van de maatstaven. Het uitgangspunt is dat het gemeentefonds meerjarig de ontwikkeling van het nominaal bruto binnenlands product (bbp) volgt. Voor 2025 is de raming naar boven bijgesteld. Daarnaast zijn meerdere maatstaven geactualiseerd met ingang van 2024. En wordt de uitkeringsbasis bijgesteld op basis van de mutatie van de landelijke aantallen. Met name de maatstaf huishoudens met een laag inkomen boven de drempel heeft impact op de berekening voor 2024 en 2025. Tevens wordt een voorschot verstrekt op de verwachte onderschrijding van het BTW Compensatiefonds in 2024. In lijn daarmee is bij de kaderbrief 2025 de raming vanaf 2025 al structureel bijgesteld. Per saldo leiden de mutaties voor 2024 en 2025 tot een beperkte bijstelling. In 2024 een nadeel van € 24.000 en in 2025 een voordeel van € 40.000. Met name in 2026 is sprake van een grotere positieve bijstelling met € 467.000. In 2027 daalt dit naar € 237.000 en in 2028 naar € 24.000.

Wet op de lijkbezorging

Modernisering van de Wet op de lijkbezorging (Wlb) is voorzien per 1 januari 2026. Voor de wettelijke uitbreiding van de taken van de gemeentelijke lijkschouwer zijn ook middelen toegevoegd aan het gemeentefonds, € 6.000 per jaar.

Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang

Er zijn extra middelen beschikbaar gesteld voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderdagopvang, buitenschoolse opvang en meertalige opvang voor 2024 en 2025. Het gaat om kosten van implementatie van de regelgeving bij gemeenten en GGD'en en het uitvoeren van de eerste keer toezicht en handhaving op de aangepaste kwaliteitseisen. Voor 2024 € 2.000 en 2025 € 3.000.

Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie

De Sociaal Medische Indicatie is een gemeentelijke regeling om gezinnen die geen recht hebben op Kinderopvangtoeslag, maar die ook niet in staat zijn de zorg voor hun kinderen volledig te dragen vanwege sociale of medische problematiek, een vergoeding te kunnen bieden voor het gebruik van kinderopvang. Door verschillende ontwikkelingen is het budget steeds meer onder druk komen te staan. Om dit te kunnen ondervangen, wordt het budget structureel verhoogd. Voor de jaren 2025 tot en met 2028 gaat het om € 8.000.

Hervormingsagenda jeugd

Het kabinet Rutte IV had een besparing op jeugdzorg opgenomen. In de afgelopen meicirculaire was al opgenomen dat de maatregelen die tot besparing moeten leiden voor 2025 nog niet gerealiseerd konden worden en die middelen zijn toegevoegd aan het gemeentefonds. Het nieuwe kabinet Schoof kiest ervoor om deze besparing te laten vervallen. Voor Hof van Twente betreft de toevoeging structureel circa € 850.000. De opgenomen structurele verlaging van de uitgaven, ad € 735.000 wordt daarmee ook teruggedraaid.

Indexatie Wmo demografie

Het Rijk en gemeenten werken aan de beheersbaarheid van de uitgaven van gemeenten voor de wettelijke zorgtaken Wmo. De verwachting is dat in de toekomst, een nader te bepalen deel van, de Wmo niet langer via de algemene uitkering van het gemeentefonds gaat, maar via een aparte financiering. Vooruitlopend op de gekozen bekostigingsvorm zijn, rekening houdend met kostenontwikkeling en demografie/vergrijzing, extra middelen opgenomen. Oplopend van € 147.000 in 2026 naar € 434.000 in 2028.

Landelijke Aanpak Adreskwaliteit

Met de Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA) wordt beoogd de adreskwaliteit in de BRP te verbeteren. Voor de uitvoering is door het Rijk incidenteel een bijdrage beschikbaar gesteld. Voor 2024 gaat het om € 4.000.

Wet Betaalbare huur

Met de Wet betaalbare huur wordt de Wet goed verhuurderschap gewijzigd. Het Rijk stelt middelen ter beschikking ter ondersteunen bij de implementatie en uitvoering van het wetsvoorstel. In 2024 middelen voor eenmalige implementatiekosten. Daarnaast een structurele bijdrage voor het ontvangen en behandelen van meldingen en de handhaving op deze meldingen. Vanwege een verwachte piekperiode worden in de eerste jaren aanvullend extra middelen verstrekt. Voor 2024 is dat € 28.000, vervolgens voor 2025 € 37.000, 2026 € 32.000, 2027 € 17.000 en 2028 € 14.000.

Alleenverdienersproblematiek 2023-2024

Gemeenten kunnen financiële ondersteuning bieden aan huishoudens die als gevolg van de alleenverdienersproblematiek in 2023 en 2024 onder het bestaansminimum uitkomen vanuit de individuele bijzondere bijstand. Via de verdeling van het gemeentefonds is in 2024 € 20.000 opgenomen.

Openbare bibliotheken

Er zal een wettelijke zorgplicht voor gemeenten worden ingevoerd ten aanzien van de openbare bibliotheek. Voor het uitvoeren van deze taak zullen gemeenten een structurele bijdrage via het gemeentefonds ontvangen. Tot de invoering van de wettelijke zorgplicht ontvangen gemeenten een decentralisatie-uitkering, om zich op de periode van de zorgplicht te kunnen voorbereiden. In de jaren 2025 en 2026 € 105.000.

Participatie

Gemeenten worden vanaf 2025 gecompenseerd voor de afschaffing van het Lage-inkomensvoordeel (LIV) in de sociale werkvoorziening. Het gaat om het LIV dat de gemeente of haar sociaal ontwikkelbedrijf ontvangt voor werknemers met een plaatsing op basis van de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw) of in nieuw beschut werk op basis van de Participatiewet. Vanaf 2025 € 27.000.

Budgettaire effect:

Specificatie septembercirculaire 2024	2024	2025	2026	2027	2028
Beginstand (mei 2024)	68.770.000	70.200.000	64.920.000	64.795.000	64.715.000
Totaal mutaties	30.000	220.000	1.610.000	1.430.000	1.365.000
Eindstand (september 2024)	68.800.000	70.420.000	66.530.000	66.225.000	66.080.000

Budgettaire effect	2024	2025	2026	2027	2028
Totaal mutaties septembercirculaire 2024	30.000	220.000	1.610.000	1.430.000	1.365.000
Wet op de lijkbezorging			-6.000	-6.000	-6.000
Toezicht en handhaving kwaliteitseisen kinderopvang	-2.000	-3.000			
Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie		-8.000	-8.000	-8.000	-8.000
Hervormingsagenda jeugd			-720.000	-735.000	-735.000
Indexatie Wmo demografie			-147.000	-292.000	-434.000
Landelijke Aanpak Adreskwaliteit	-4.000				
Wet Betaalbare huur	-28.000	-37.000	-32.000	-17.000	-14.000
Alleenverdienersproblematiek 2023-2024	-20.000				
Openbare bibliotheken		-105.000	-105.000		
Participatie		-27.000	-27.000	-27.000	-27.000
Inzet specifieke middelen	-54.000	-180.000	-1.045.000	-1.085.000	-1.224.000
Budgettaire effect septembercirculaire 2024	-24.000	40.000	565.000	345.000	141.000

Aanvullend op de begroting 2025 leidt dit tot het volgende budgettaire perspectief:

Budgettaire perspectief	2024	2025	2026	2027	2028
Programmabegroting 2025	3.204.900	662.000	-3.116.000	-6.139.000	-5.873.000
Waarvan incidentele baten en lasten	-2.510.900	-224.000	-1.820.000	-804.000	-27.000
Structureel saldo	694.000	438.000	-4.936.000	-6.943.000	-5.900.000
Septembercirculaire 2024	-24.000	40.000	565.000	345.000	141.000
Perspectief inclusief septembercirculaire 2024	670.000	478.000	-4.371.000	-6.598.000	-5.759.000

Conclusie

De mutaties in de septembercirculaire 2024 leiden meerjarig tot een positieve bijstelling van de inkomsten uit het gemeentefonds. Alleen in 2024 is sprake van een beperkte negatieve bijstellen van € 24.000. Voor de volgende jaren is het budgettaire effect een bijstelling voor 2025 van € 40.000, voor 2026 € 565.000, voor 2027 € 345.000 en 2028 € 141.000.

Bij de specifieke middelen voor de wet op de lijkbezorging, toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang, sociaal medische indicatie kinderopvang, terugdraaien besparing jeugdzorg, indexatie Wmo (demografie), landelijke aanpak adreskwaliteit, wet betaalbare huur, alleenverdienersproblematiek, openbare bibliotheken en participatie is rekening gehouden met een inzet ter dekking van de lasten.

Burgemeester en wethouders van Hof van Twente,
de secretaris, de burgemeester,

drs. D. Lacroix

drs. H.A.M. Nauta-van Moorsel MPM